

τοῦ δόθηκε ἡ πρεσβεία πολεμαίε λυσσασμένα τὸν κ. Κορομηλά.

Κι ἔμως ὄλ' οἱ φημεριδογράφοι, ἀκόμα κι ὁ κ. Κύρος, γράψανε πὼς ὁ «Ἀρχισυντάχτης» εἶναι ψεύτικο ἔργο καὶ **συκοφαντικό**. Ὁ διευθυντὴς μάλιστα τοῦ «Ἀστὴρ» ρωτᾷει ταρτουφικώτατα :

— «Ἐπάρχει τέτιο ἀνήθικο δημοσιογραφικὸ γραφεῖο στὴν Ἀθήνα σὺν ἐκεῖνο πὸ μᾶς παρουσιάζει ὁ Ταγκόπουλος στὸν «Ἀρχισυντάχτη» του ;

Τοῦ ἀπαντοῦμε :

— Δυστυχῶς ὁ Ταγκόπουλος ἐπλασε τὸ γραφεῖο τοῦ «Λάδαρου» **πολὸν ἠθικὸ** — κι αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερο λάθος του.

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ἰστερ' ἀπὸ ἓνα δυὸ φύλλα θάρخينήσουμε ἓνα μεγάλο ἀνέκδοτο διήγημα τοῦ κ. Κ. Θεοτόκη «Ἡ τιμὴ καὶ τὸ χρῆμα».

— Στὸν Πειραιᾶ παίχτηκε τὶς προάλλες ἓνα ἄγριο δράμα «Γιὰ τὴν τιμὴ τῆς ἀδερφῆς», γραμμένο ἀπὸ κάποιον Κ. Μιχαλόπουλο. Οἱ ἐφημερίδες μᾶς εἶπαν πὼς ὁ Ἀνταλάκης εἶδε αὐτὸ τὸ δράμα στὸ θέατρο καὶ μόλις τέλωσε ἡ παράσταση πῆγε καὶ σκότωσε τὴν ἀδερφή του. Δὲν πῆγαινε ὁ βλοσυρὸς νὰ σκοτώσει τὸ συγγραφέα. πὸν μπορεῖ νὰ διαπράξει κι ἄλλα τέτια δράματα;

— Στὸ Χανιώτικο «Κήρυκα» (ἀριθ. 263—12 Ἰουνίου) ὁ κ. Ἀγγελόπουλος Σ. Καραμπάσης δημοσιεύει, μεταφρασμένη στὴν καθαρεύουσα, τὴ μελέτη τοῦ κ. Φριλιγγου γιὰ τὸ «Ἄσμα Ἀσμάτων», μὲ τὴν ἀκόλουθη σημείωση : «Ἡ πραγματεία αὕτη εἶναι μετάφρασις εἰς τὴν καθαρεύουσαν ἐκ τῆς δημοτικῆς γλώσσης τοῦ «Νουμά», ἐξ οὗ παραλαμβάνομεν αὐτὴν, ὡς ἔχει, ἀπλῶς μεταφράζοντας. Ἀφοῦ τελειώσῃ ἡ μετάφρασις αὕτη θὰ γράψωμεν τί φρονεῖ ἡ Ὀρθόδοξος Θεολογία περὶ τοῦ Ἄσματος Ἀσμάτων».

— Ἐνα πολὺ ἄμορφο ποίημα τῆς δικῆς μας Μυρτιώτισσας δημοσιεύτηκε στὸ τελευταῖο φυλλάδιον τῆς «Χαραυγῆς» τῆς Μυτιλήνης. Τὸ λέει «Στὴ Φύση» καὶ εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα τραγούδια τῆς.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ἙΣΤΙΑΣ, ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ι. Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ 44

Ἐξεδόθησαν : ΚΩΝΣΤ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗ

ΕΡΓΑ : ΠΟΙΗΜΑΤΑ—ΠΕΖΑ

ΤΟΜΟΙ ΔΥΟ ΣΕΛ. 468

Περιέχουσι πάντα τὰ ἔργα τοῦ δημοτικωτάτου συγγραφέως ποιήματα καὶ πεζά. Τὰ δημοσιευθέντα παρ' αὐτοῦ εἰς βιβλία, εἰς περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδας καὶ τὰ ἀνευρεθέντα μετὰ θάνατον αὐτοῦ ἀνέκδοτα (τὸ πρῶτον ἤδη δημοσιευόμενα).

Τιμῶνται διὰ τὸ Ἑσωτερικὸν Δρ. 5

διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν » 6

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜὴ

ΟΙ ΚΡΙΤΙΚΑΤΖΗΔΕΣ

Φίλε «Νουμά»,

Τώρα μὲ τὴ ζέστη ἀξίζει νὰ σοῦ δηγηθῶ κάτι δροσερὰ καὶ διασκεδαστικώτατα. Ὁ λόγος γιὰ τὸν «Ἀρχισυντάχτη» σου δά. Λοιπὸν ἄκουσε. Στὴν πρώτη του παράσταση, ὄλ' οἱ διευθυντὲς καὶ οἱ ἀρχισυντάχτες τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου στὸ θέατρο. Ἰστερ' ἀπὸ τὴν πρώτη πράξη, στὸ διάλειμμα, πολεμικὸ σουβούλιο.

— Νὰ τὸν μποῦκοτάρουμε τὸν «Ἀρχισυντάχτη». Οὔτε λέξη. Ἔτσι, σὰ νὰ μὴν παραστάθηκε αὐτὸ τὸ ἔργο !...

— Σύμφωνοι !

Μὰ Ἀθηναῖος φημεριδογράφος καὶ νὰ κρατήσῃ τὸ λόγο του ! Τότε ὁ «Ἀρχισυντάχτης» θὰ εἶτανε ψεύτικο, ἀφύσικο ἔργο, κι ὄχι πιστὴ ζουγραφιά, τραβηγμένη δλόϊσα ἀπὸ τὸ φυσικὸ.

Κ' ἔτσι τὴν ἄλλη μέρα, 7 τοῦ Θεριστῆ, βρῖσανε σκυλήσια οἱ «Ἀθηναῖοι», τὸ «Ἐμπρός», ἡ «Πατρις», ἡ «Ἑστία» καὶ ὁ «Ἀστὴρ» καὶ σωπάσανε δλότελα ἡ «Ἀκρόπολη», οἱ «Καιροί», τὸ «Σκρίπ», ἡ «Ἀστραπή», καὶ ἡ «Ἑσπερινή». Ὁ «Χρόνος» ἔβρισε στὶς 8, στὶς 9 στὶς 10 καὶ στὶς 13 τοῦ Θεριστῆ, ἡ «Ἐφημερίς» στὶς 8 τοῦ Θεριστῆ καὶ οἱ «Ἀθηναῖοι» ξαναβρῖσανε στὶς 9 τοῦ Θεριστῆ. Ὅλοι πάνου κάτου οἱ κριτικατζήδες τοῦ τύπου εἶπανε τὴ γνώμη τους καὶ τὴ βρῖσιὰ τους, ἐξὸν ἀπὸ κείνους πὸν βρῖσανε σωπαίνοντας.

Νὰ δοῦμε τώρα τί θὰ πεῖ κι ὁ Ξενόπουλος, ὁ Πάπας, νὰ ποῦμε, τῶν κριτικατζήδων, πὸν κάθε Δευτέρα δημοσιεύει ταχτικὰ στοὺς «Καιροὺς» κριτικὴ ἐπιφυλλίδα γιὰ ὄλα τὰ ἔργα, καλὰ ἢ κακὰ, δικὰ μας ἢ ξένα, πὸν παίζονται στὰ θέατρα.

Ἔρχεται ἡ Δευτέρα, 11 τοῦ Θεριστῆ, ὁ Γρηγόριος τσιμουδιά στὴν ἐπιφυλλίδα του γιὰ τὸν «Ἀρχισυντάχτη».

Τὸν ἀντάμωσα τὴν Τρίτη βράδι, 12 τοῦ Θεριστῆ, στὸ θέατρο Κυδέλης.

— Μπρὲ Γρηγόριε !

— Τί νὰ σοῦ κάμω, καημένε ! Μοῦ ἀπαγόρεψε ρητὰ ὁ Νικολόπουλος νὰ γράψω γιὰ τὸν «Ἀρχισυντάχτη» στὴν ἐπιφυλλίδα μου !...

— Τὸ φαντάστηκα....

— Τί ἤθελες νὰ κάμω ;

Τίποτα νὰ μὴν κάνεις, Γρηγόριε. Ὁ Γιαννίδης στὸν «Ἀρχισυντάχτη» τὸ λέει : «Ἐγὼ εἶμαι τὸ χέρι πὸν ἄλλοι τὸ κινοῦνε, ὅπως θέλουν». Ἔτσι καὶ

σένα, Γρηγόριε. Άλλοι σε κινούν, ετα δὲ σε κινεῖ τὸ σφέρο σου. Ἄφοῦ ὁ διαπρεπέστατος Ἰψενιστής καὶ συγγραφέας τῆς «Ψεύτικης ἀγάπης» σε διάταξε νὰ μὴ γράφεις, ὀφείλεις νὰ ὑπακούσεις. Μὰ δὲν εἶσαι μοναχὰ συντάχτης τῶν «Καιρῶν», Γρηγόριε, γιὰ νὰ ὑπακούεις τόσο δουλικὰ στὸν ἀρχισυντάχτη σου Νικολόπουλο. Εἶσαι, θαρρῶ, καὶ λόγιος. Καὶ σὰ λόγιος ἔχεις κάποιον Ἐγώ. Καὶ τὸ Ἐγώ σου μποροῦσε, καὶ εἶχε χρέος, νὰ διαμαρτυρηθεῖ καὶ νὰ πεῖ στὸ διαπρεπέστατο Ἰψενιστή καὶ ἀναγνωσματογράφου :

— Κύριε μὲ τὴν «Ψεύτικη ἀγάπη», δὲν μπορῶ νὰ σε ὑπακούσω. Ἐχω πάρει ἀπάνου μου μιὰ ὑποχρέωση ἀπέναντι στοὺς ἀναγνώστες μου, σὰ λόγιος ποὺ εἶμαι, νὰν τοὺς μιλῶ γιὰ ὅλα τὰ ἔργα ποὺ παίζονται στὰ θέατρα. Ἄ δὲν τοὺς μιλήσω γιὰ τὸν «Ἀρχισυντάχτη», θὰ μὲ ποῦνε ἀσυνείδητο καὶ δὲν μπορῶ νὰ ρεζιλέψω καὶ ν' ἀτιμάσω τὴ φιλολογικὴ μου συνείδηση γιὰ τὸ χατίρι σου.

Ἄν τοῦ μιλοῦσες ἔτσι, Γρηγόριε, ὁ «κύριος μὲ τὴν Ψεύτικη ἀγάπη» θὰ βουδαινότανε. Γιατὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ μπακάληδες τοῦ τύπου βουδαινούνται ἀμα βλέπουν ἄντρες μπροστά τους. Μόνο τοὺς φοβιτσιάρηδες καπελώνουν. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίστασι, Γρηγόριε, πιστέψέ με, δὲ φάνηκες ἄντρας. Δὲν εἶδες τὸ συγγραφέα τοῦ «Ἀρχισυντάχτη»; Τοὺς ἔφτυσε κατὰμουτρα ἀπὸ τὴ σκηνὴ τὴν περιφρόνησὶ του στὸ σινάφι του, τοὺς ἀπόδειξε πῶς σιχαίνεται τὴ ρεκλάμα τους, πῶς δὲ λογαριάζει τίς βρισιές τους — καὶ τραδιάει περήφανα τὸ δρόμο του. Τὰ λυσοιάρικα σκυλιὰ τοῦ τύπου ἄς οὐρλιάζον πίσω του καὶ γύρω του.... Οὔτε καταδέχεται νὰν τὰ κοιτάξει. Ἐσύ, φαίνεται, Γρηγόριε, τὰ λογαριάζεις καὶ τὰ φοβάσαι αὐτὰ τὰ σκυλιὰ καὶ γι' αὐτὸ σκύδεις δουλικὰ τὸ κεφάλι στίς διαταγές τους. Ντροπὴ καὶ κρέμα!

Δικός σου

Α. ΣΦΥΡΙΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΗΣΗ ΑΕΡΓΟΥ

Φίλε «Νουμά»,

Δὲν κάνω, νομιζῶ, περιθῶλι ἀμάντρωτο τὸ «Νουμά», ἂν παρατηρήσω κάτι τι στὸ γράμμα τοῦ κ. Καστρινῶ. Ἐχει ἓνα δυὸ φάλτσα, πού, ποιὸς ξέρει, πῶς τοῦ ξέφυγαν. Lapsus calami βέβαια.

Πρῶτα-πρῶτα νομιζῶ ὅτι πρέπει νὰ χαιρόμαστε

ὅταν βλέπουμε νέους «χωρὶς ἔργον», νάχουν τὸ θάρρος τῆς γνώμης τους, ὅταν μάλιστα ἡ γνώμη αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη σύμφωνη μὲ τὸ φιλοσοφικὸ, ἰδεολογικὸ σύστημα ποὺ ἀκολουθοῦν. Κ' ἔπειτα ὅταν συζητοῦμε γιὰ κάτι, δὲν πρέπει πρὸ παντὸς νὰ θελώνομε τὰ νερά. Ὁ κ. Καστρινῶς κατηγόρησε τὸν κ. Γιαννιὸ γιὰ τὴ μονόπλευρη, τὴν ἀποκλειστικὰ (:) σοσιαλιστικὴ κρίση (:) του. Καὶ μᾶς ἔφερε παράδειγμα κάτι ποὺ τάχα γίνεται στὴν Εὐρώπη. Ἦμα. Πρὶν ἀπὸ δυὸ μῆνες ξανατυπώθηκαν στὴν Εὐρώπη σας, — κ. Καστρινέ! — τὰ ἅπαντα τοῦ Γκὺ Ντεμωπασάν.

Τί ἔγινε δέ. Ἐγκριτώτατο γαλλικὸ σοσιαλιστικὸ περιοδικό, κι ἄλλο σλαβικό, ἔλουσαν στίς βρισιές καὶ ἐκδότῃ καὶ τὸ κοινὸ ποὺ διαβάσει «τέτοιες ψευτιές ἀδιάντροπες ποὺ γράφτηκαν γιὰ νὰ χτυπήσουν τὴ σοσιαλιστικὴ Ἰδέα». Πολὺ σωστά. Ὅπως ἐμεῖς οἱ συντηρητικοὶ ἔχομε τὴν κριτικὴ μας, ἔτσι ἔχουν τὴ δική τους καὶ οἱ σοσιαλιστές, κ' οἱ ἀναρχικοὶ, κ' οἱ τολστοϊστὲς καὶ ὅλοι ὅσοι ἀπὸ σεβασμὸ στὸ «ἐγώ» τους κοιτάζουν νὰ κρατιοῦνται σὲ ἰσορροπία... Δὲ μὲ ξάφνισε δὲ καθόλου ὅταν εἶδα ἀπ' τὴ μιὰ νὰ λέτε ὅτι εἶστε σοσιαλιστὴς, κι ἀπ' τὴν ἄλλη νὰ ἐκφράζεστε ἐντελῶς, μὰ ἐντελῶς, ἀντισοσιαλιστικὴ γνώμη. Θυμήθηκα ἐκεῖνο ποὺ λέγω συχνά, ὅτι ὅλα ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα εἶναι «σάν» τὸ κράτος, σάν κράτος οἱ ἀρχές, σάν ἀρχές οἱ ἄνθρωποι, σάν ἄνθρωποι.... Ὅποτε λοιπὸν εἶναι καὶ οἱ σοσιαλιστὲς — ὅχι βέβαια ὅλοι — σὰ σοσιαλιστὲς; Φαίνεται.... — Δὲ μίλησα γιὰ σὰς, κ. Μελά. Τὴ δουλιὰ σας, τὴ δουλιὰ σας. Παρακάτω ὁ κ. Καστρινῶς παρατηρεῖ — λέει — μιὰ τάση ἀλληλοφαγώματος. Μμ... νὰ ὑπάρχη ἔρεξη γιὰ τέτοια δουλιὰ μπορεῖ, ὅχι ὅμως γιὰ κάθε κρέας. Αἶφνης τὸν Παλαμᾶ κανεῖς δὲν τὸν χτύπησε. Κριτικὴ μόνο τοῦ γράφηκε **πολλὰ ἐπαινετικὴ**, ξεχωριστὴ μέσ' στίς κριτικὲς ποῦδαν τὸ πῶς στὸν τόπο αὐτό. Ἐκεῖνη τοῦ Χατζόπουλου. Ἐνῶ τὸ Χατζόπουλο; .... Ἐ τὸ Χατζόπουλο; Ποιὸς δὲν τοῦ ρίχτηκε; Ἄφοῦ κι ὁ ἴδιος ὁ ἑαυτὸς του.... Θυμάστε, κ. Καστρινέ, μιὰ κριτικὴ — τί κριτικὴ — βρισίδι ἐναντίον τοῦ Χατζόπουλου σταλμένη ἀπὸ τὴ Λόντρα; Τὴν εἶχε γράψει ὁ ἴδιος μὲ παχιά, παχιά ψηφιά!.... Τί ἄλλο; Δὲν ξέρω ἂν αὐτὸ ποὺ γίνεται εἶναι σωστὸ ἢ ὅχι ἐκεῖνο ποὺ ξέρω εἶναι ὅτι αὐτὸ γίνεται. Ἐπειτα δὲ μᾶς πάει καὶ περισσότερος λόγος. Διάβολε.... Ποῦ εἶναι τὸ ἔργο μας καὶ βγαίνουμε καὶ μιλοῦμε;

Κάνετε δὲ κ' ἓναν ἀλερμπαλέρικο συλλογισμό καὶ ξεπετάτε τὸ ἀζῖωμα: **μόνο τὰ τέλεια καὶ μεγάλα ἔργα ἔχουν ἐπίδραση**. Σὰ νὰ λέμε: Τὸ ἔργο τοῦ Παράσχου. Γεγονός: εἶχε ἐπίδραση. — Πῶς; τὸ λέει ὁ ἴδιος ὁ Παλαμᾶς. — Ἄρα: Τὸ ἔργο τοῦ Παράσχου εἶναι τέλειο καὶ μεγάλο ἔργο. Ἀντίτρο-